

ISSN 2587- 2001

ANASAY

3 Aylık Ulusal Hakemli - Süreli Dergi -Yıl:1 – Sayı:2- Kasım 2017

koynunda büyüdük

ANASAY

---

3 Aylık Ulusal Hakemli - Süreli Dergi - ISSN 2587- 2001

T.C.
KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
GENÇDES

GÖRDES İLÇESİNİN EĞİTİM COĞRAFYASI EDUCATION GEOGRAPHY OF GÖRDES COUNTY

Ferdi AKBAŞ*

ÖZET

Toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri nüfusun miktar ve kalitesine bağlıdır. Nüfus miktarı milletler arasındaki acımasız mücadelenin küçümsenmeyecek bir parçasını oluşturmaktadır. Dolayısıyla ülkemiz nüfusu ile ilgili çeşitli konuları; nüfusun gelişmesi, nüfusun alansal dağılışı, nüfus hareketleri, nüfusun yaş ve cinsiyet yapısı, kır ve şehir nüfusu ve nüfusun eğitim durumu gibi özellikleri araştırmak büyük önem arz etmektedir.

Nüfusun eğitim durumu terimi ile çoğu kez okuryazar olan ve olmayan nüfus anlaşılmaktadır. Gerçekten de, bir nüfus kitlesinde, okuma çağı nüfusun eğitim düzeyi konusunda temel sorun olmasına karşın, ülkedeki okullaşma oranı, okul çağı nüfusun eğitim kademeleri arası öğrenci akışı, okul- öğretmen-öğrenci sayısı dengesi ve benzerleri ile ülke nüfusunun; ilk, orta ve yükseköğretim bitirenlerinin, birbirine ve ülke nüfusuna oranları gibi kıstaslar da dikkate alınmalıdır. Bunların her biri detaylı inceleme konusu olabilecek temel eğitim sorunlarımız arasındadır.

Netice itibarıyla, bu düşüncelerden hareketle, Gördes büyükşehir ilçesinin eğitim durumunu yansıtacak ögeler üzerinde durularak, ilçe nüfusu eğitim coğrafyası kapsamında incelenecektir.

Anahtar Kelimeler: Gördes, Eğitim Coğrafyası, Eğitim.

* Arş. Gör., Atatürk Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü, Bölgesel Coğrafya Anabilim Dalı, ferdi.akbas@atauni.edu.tr.

ABSTRACT

Survival abilities of societies depend on the quantity and quality of the population. The quantity of population constitutes an important part of the fierce fight within nations. Therefore, it is significant to research various subjects about population of our country i.e. population development, distribution of population to regions, population movements, age and gender characteristics of population, rural and city population and education conditions of population.

The population which is literate and is not literate is considered with the concept of education condition of population. Indeed, although literacy age is the main problem in education level for a population size, however, some other criteria must be taken into account including schooling rate of the country, school age students' flow between education levels within a population, balance of number of school-teacher and student etc., and rate of graduate of primary, secondary and higher education to each other and to country population. Each of these criteria is among the basic education problems which can be a detailed study subject.

Finally, in the direction of these ideas, characteristics of education conditions of Gördes County will be focused on and will be analysed under the scope of county population education geography.

Keywords: Gördes, Education Geography, Education.

GİRİŞ

Dünyada yaşam mücadelesi veren toplumların, tarih sahnesinden silinmemeleri, onların varlıklarını ilelebet devam ettirebilmeleri, her şeyden önce o toplumun nüfus miktarına ve kalitesi başta olmak üzere, nüfusun yapısına bağlıdır. Nüfus miktarı, Dünya milletleri arasında sürdürülen amansız, yaşam mücadelesinde küçümsenmeyecek bir ağırlığa sahiptir (Koday 2005: 45-56).

Nüfusun eğitim durumu değişimi ile çoğu kez okuryazar olan ve olmayan nüfus anlaşılmaktadır. Gerçekten de, bir nüfus kitlesinde, okuma çağı nüfusun eğitim düzeyi, eğitim durumu konusunda temel göstergelerden ilkidir. Ama yeterli değildir. Çünkü bir ülke nüfusunun eğitim düzeyi, sadece okuryazarlık oranı ile ölçülemez. Bu temel sorun da, ülkedeki okullaşma oranı, okul çağı nüfusunun eğitim kademeleri arası öğrenci akışı, okul-öğretmen-öğrenci sayısı dengesi ve benzerleri ile ülke nüfusunun ilköğretim, orta öğretim ve yükseköğretim mezunlarının, bir birine ve ülke nüfusuna oranları gibi kıstasları da dikkate alınmalıdır (Doğanay 1994: 163).

Toplumların kalkınmasında etkili olan faktörlerin genellikle sermaye, teknoloji, doğal kaynaklar ve nüfus olduğu ifade edilmektedir. Kuşkusuz bunların birbirine olan bağılılığı bilinmekle birlikte, tüm bunların insan ögesine bağımlı olduğu da su götürmez bir gerçektir (Tandoğan 1994: 138). İnsan ögesini şekillendiren ve sosyoekonomik gelişmenin köşe taşı olarak tabir edilen faktör ise eğitimidir (World Bank 1990: 1). Ancak, gözden kaçırılmaması ve üzerinde ehemmiyetle durulması gereken önemli bir konu da nüfusun niteliğidir. Bundan kasıt nüfusun okuryazarlık durumudur. Ülkelerin çağdaş uygarlık seviyelerine yükselmelerinde en önemli faktör, eğitimdeki fırsat eşitliği ilkesidir. Cumhuriyetin ilanıyla her alanda başlayan yenileşme hareketlerinin belki de en büyük etkisi eğitim alanında görülmüştür (Koday 2005: 45-54). Ulu Önder Atatürk'ün; "Bir millet irfan ordusuna sahip olmadıkça, muharebe meydanlarında ne kadar parlak zaferler elde ederse etsin, o zaferlerin kalıcı sonuçlar vermesi ancak irfan ordusuna bağlıdır" sözü eğitimin bir toplumun gelişmesinde en önemli role sahip unsur olduğunu göstermektedir.

Araştırma sahasını teşkil eden Gördes ilçesinin temel ekonomik kaynaklarını oluşturan tarım ve hayvancılığın giderek geçim için yeterli geliri sağlamaması, yörede yaşayan insanları çevre il ve ilçelere doğru göçe zorlamıştır. İlçede iş imkânlarının kısıtlı olması nedeniyle ticaret ve hizmetler sektöründe faaliyet gösterenlerin de rakamsal değerinin düşük olmasına neden olmuştur. Bu durumdan dolayı ilçe halkı çocuklarının iyi bir almaları için uğraş vermektedir. Gelişen ve değişen dünyada da eğitime verilen değer üst basamaklara doğru çıkması neticesinde, önlisans, lisans, yüksek lisans ve doktora programlarından mezun olan nüfusun gerek kamu kurum ve kuruluşları gerekse özel sektörde çalışma imkânı bulmaktadır.

Çalışmanın Amacı ve Önemi

Bu çalışmanın amacını Gördes'te çeşitli eğitim kademelerinde eğitim-öğretim durumunun verilerini analiz ederek, ilçenin eğitim düzeyinin ortaya çıkarılması oluşturmaktadır. Bu bakış açısı ile Gördes'in fiziki ve beşeri coğrafya özelliklerinin eğitim faaliyetleri üzerindeki etkisi de incelenecektir. Dolayısıyla ilçenin nüfusu, göç alıp-verme durumu, doğal coğrafi özellikleri eğitimle ilişkili oldukları için oldukça büyük önem arz etmektedir. Bunların analiz edilmesi yörenin eğitim bakımından artılarını ve eksilerini ortaya çıkaracaktır. Kısacası yapılan bu akademik çalışma sonucunda Gördes'in eğitim yapısı detaylı olarak incelenerek, ilçenin eğitim fotoğrafı çekilecektir.

Çalışmanın Yöntemi

Çalışmada Gördes eğitim coğrafyası yönüyle ele alınmış ve eğitim istatistikleri analiz edilmiştir. Araştırmada Gördes'e ait eğitim istatistikleri, Türkiye İstatistik Kurumu, Manisa Valiliği, Gördes Kaymakamlığı, Gördes Belediyesi'nden elde edilmiştir. Konu ile ilgili diğer çalışmalardan da faydalanılmıştır. Edinilen bu veriler tablo ve grafik halinde getirilmiş, ifadelerin yalın ve anlaşılır olmasına özen gösterilmiştir.

Bulgular

Nüfusun eğitim durumu deyimini ile çoğu kez okuryazar olan ve olmayan nüfus anlaşılmaktadır. Gerçekten de bir nüfus kitlesinde, okuma çapı nüfusun eğitim düzeyi konusunda, temel göstergelerden ilkidir (Doğanay 2016: 191). Gördes ilçesinde 2015-2016 yılı öğretim yılında TÜİK tarafından tutulan istatistiklere göre 6 yaş ve üzerindeki nüfus kitlesinin % 97.2'sini okuma-yazma bilen nüfus oluşturmaktadır. İlçe nüfusunda % 2.7 oranında okuma-yazma bilmeyen ve % 0.10 oranında ise bilinmeyen bir grup yer almaktadır. Aynı dönemde Ülkemizde okuma yazma oranı % 95.4, Manisa'da ise % 89.2 olarak tespit edilmiş olup bu değerlere göre Gördes'in okur-yazar oranı hem ülkemiz hem de Manisa ilinden yüksektir. İlçedeki eğitim durumu cinsiyetler bazında incelendiğinde; 6 yaş ve yukarıdaki 14080 kadından 16518'i okuryazar olup, kadın nüfusun okuma-yazma oranı % 96'dır. Erkek nüfusta ise 13234 kişiden 13029'u okuma yazmak bilmekte, bu oran kadın nüfusun % 2.4 üzerine çıkıp % 98.4'e ulaşmaktadır (Tablo 1.1).

Tablo 1.1. Gördes İlçesi'nde Altı Yaş ve Üzeri Nüfusun Cinsiyete Göre Okuma Yazma Durumu.

Okuma-Yazma Durumu	Erkek	Kadın	Toplam	%'si
Okuma-Yazma Bilmeyen	190	554	744	2.7
Okuma-Yazma Bilen	13029	13518	26547	97.2
Bilinmeyen	15	8	23	0.10
Genel Toplam	13234	14080	27314	100

Kaynak: TÜİK Verilerinden Derlenerek Hazırlanmıştır.

Günümüzde eğitime büyük önem verilmesi ve ilköğretim çağındaki çocuk nüfusun zorunlu eğitime tabi tutulması ve baba mesleğini sürdürmek isteyenlerin dahi, yani iş imkânı bulunmasına rağmen herhangi bir yükseköğretim

kurumunu bitirmek istemesi, kız ve erkek nüfus arasındaki eşitsizliğin azalması ve ailelerin çocuklarını okutma konusunda daha bilinçli olmaları ve özellikle kız çocuklarının okula gönderilmesi konusunda izlenen politikalar, yaş grupları ve kadın-erkek nüfusu arasındaki farklılıkları giderek azaltmıştır (Erhan 2013: 170). 2015-2016 öğretim yılında Gördes'e ait cinsiyet ve yaş durumlarına göre okuma-yazma oranları analiz edildiğinde; nüfusun yaş değerleri küçüldükçe okur-yazar olmayan nüfusun oldukça azaldığı ve bu kitlenin 14-17 yaş grubunda bulunmadığı göze çarpmaktadır (Tablo 1.2).

Tablo 1.2. Gördes İlçesi'nde Nüfusun Cinsiyete ve Yaş Grubuna Göre Okuma-Yazma Durumu (6 Yaş ve Üzeri).

Yaş Grubu	Cinsiyet	Okuma-Yazma Bilmeyen	Okuma-Yazma Bilen	Bilinmeyen	Toplam	%'si
6-13	Erkek	7	1364	2	1373	99.2
	Kadın	10	1260	2	1272	
14-17	Erkek	-	811	-	811	100
	Kadın	-	816	-	816	
18-21	Erkek	1	641	-	642	99.8
	Kadın	1	761	-	762	
22-24	Erkek	4	464	1	469	99.0
	Kadın	4	430	-	434	
25-29	Erkek	9	725	1	735	99.1
	Kadın	3	728	-	731	
30-34	Erkek	10	842	1	853	98.7
	Kadın	9	786	1	796	
35-39	Erkek	6	939	3	948	99.0
	Kadın	10	974	-	984	
40-44	Erkek	4	1055	2	1061	99.1
	Kadın	11	1038	1	1050	
45-49	Erkek	9	999	-	1008	98.9
	Kadın	9	1042	3	1054	
50-54	Erkek	7	1138	2	1147	99.0
	Kadın	14	1187	-	1201	
55-59	Erkek	11	1146	2	1159	97.6
	Kadın	42	1140	1	1183	

60-64	Erkek	12	970	1	983	99.3
	Kadın	42	1063	-	1105	
65+	Erkek	110	1935	-	2045	89.2
	Kadın	399	2293	-	2692	
Genel Toplam		744	26547	23	27314	97.1

Kaynak: TÜİK verilerinden derlenerek hazırlanmıştır.

İlçede 50-54 yaş grubuna kadar olan nüfus kitlesinde okuma-yazma bilmeyen kadın ve erkek nüfus arasındaki fark oldukça az olup, hatta bazı yaş gruplarında (18-21, 22-24) görülen değerler birbirine eşittir. Yaş grubu büyüdükçe cinsiyetler arasındaki okuma-yazma değerleri kadınların aleyhine doğru değişiklik göstermektedir. Örneğin; 25-29 yaş aralığındaki grupta okur-yazar olmayan 9 erkek ve 3 kadın bulunmaktadır. 65 yaş ve yukarisına gelindiğinde ise okuma-yazma bilmeyen erkek ve kadın nüfus arasındaki fark kadınların aleyhine 289 kişiye yükselmektedir (Tablo 1.2). İlçede göçe katılan nüfusun büyük bir kısmını erkek nüfus oluşturmaktadır. Erkeklerin iş, eğitim, tayin, askerlik gibi nedenlerle ilçeyi terk etmesi nüfus sayımlarında kadın nüfusun üstün hale gelmesini sağlamıştır. Bu durumdan dolayı ilçede okuma-yazma bilen nüfus kitlesinin % 51'ini kadınlar, % 49'unu ise erkekler oluşturmaktadır.

Oransal olarak değerlendirildiğinde; 65 yaş ve üzerindeki grup dışındaki bütün yaş gruplarında okuma-yazma oranı ilçe ortalamasının (% 97.1) üzerindedir. Bilhassa eğitim grupları içerisinde ilköğretim, ortaöğretim, lise ve üniversite seviyesindeki yaş gruplarında % 99 ve üzerinde bir değer görülmektedir. İlçede en düşük değer ise (% 89.2) ile 65 yaş yukarisındaki nüfusa aittir. 65 ve üzeri yaştaki nüfusun hem diğer yaş gruplarından hem de ilçe ortalamasından düşük olmasında; Cumhuriyetin ilk kurulduğu yıllarda okuma yazma oranının düşük olması ve ülke geneline yaygınlaşmamış olması ile açıklamak mümkündür (Koday 2005: 49).

İlçede 6 yaş ve üzerindeki nüfus kitlesinin eğitim durumu incelendiğinde; ilkokul mezunlarının % 47.8 değer ile ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Ülkemiz nüfusunun belli bir kesiminde kız çocuklarının okula gitmelerine sıcak bakılmaması ya da ilkokul düzeyini bitirdikten sonra okula devam ettirilmemeleri, erken yaşta evlendirilmeleri, bağ, bahçe, tarla işlerinde çalıştırılmaları, erkeklerin ise genel itibariyle tarım, sanayi, ticaret sektörüne ait işe gönderilmektedir. Ancak çalışma sahasında bu ve benzer durumların oldukça az olduğu ilkokulu bitiren nüfusun % 50'ye yaklaşan değerinden anlaşılmaktadır. Bu durumdan dolayı ilkokul mezunları yüksek değerlere sahiptir. Ancak aynı durum ortaokul

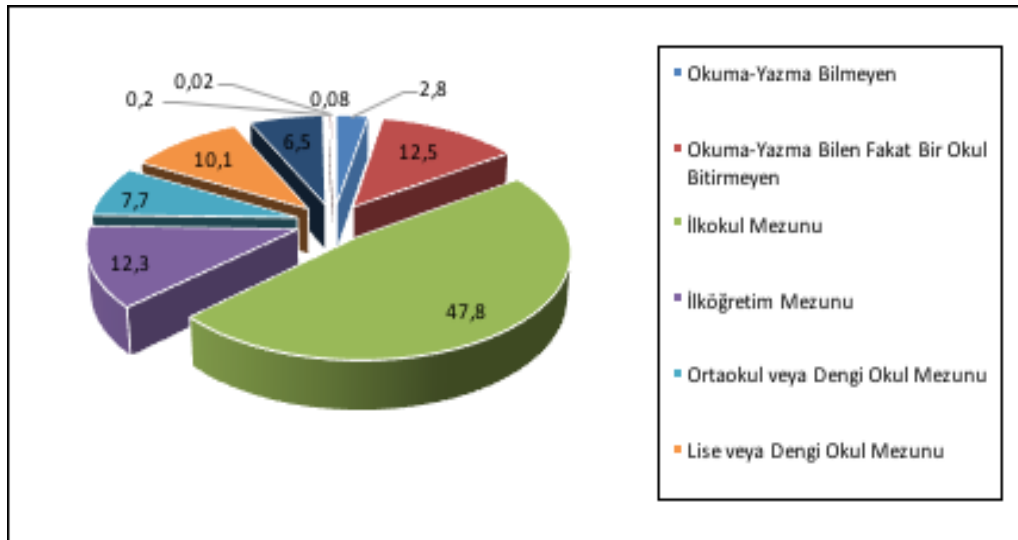

mezunları için geçerli değildir. İlçede ortaokul mezunlarının oranı % 7.7 olup, bu değer ilköğretim mezunu olan nüfustan % 40.1 düşüktür (Tablo 1.3, Şekil 1.1).

Tablo 1.3. Gördes İlçesi'nde Altı Yaş ve Üzeri Nüfusun Cinsiyete Göre Eğitim Düzeyi ve Oranları.

Bitirilen Eğitim Düzeyi	Erkek	Kadın	Toplam	%'si
Okuma-Yazma Bilmeyen	190	554	744	2,8
Okuma-Yazma Bilen Fakat Bir Okul Bitirmeyen	630	2674	3304	12,5
İlkokul Mezunu	5873	6742	12615	47,8
İlköğretim Mezunu	1729	1522	3251	12,3
Ortaokul veya Dengi Okul Mezunu	1231	796	2027	7,7
Lise veya Dengi Okul Mezunu	1616	1063	2679	10,1
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	1024	690	1714	6,5
Yüksek lisans Mezunu	36	28	64	0,2
Doktora Mezunu	7	3	10	0,02
Bilinmeyen	15	8	23	0,08
Toplam	12351	14080	26431	100

Kaynak: TÜİK ve İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü Verilerinden Derlenerek Hazırlanmıştır.

Şekil 1.1. Gördes İlçesi'nin Eğitim Düzeyi Oransal Dağılımı (%).

Araştırma sahasında ikinci sırayı okuma-yazma bilen ancak bir okul bitirmeyen nüfus almaktadır. Toplam değer içerisinde % 12.5'lik bir orana sahip oran bu grup, ilçedeki okur-yazar oranının yükselmesini sağlamıştır. Bunda Manisa Büyükşehir Belediyesi ile Gördes Belediyesinin açmış olduğu okuma-yazma kurslarının büyük etkisi olmuştur. İlköğretim mezunları % 12.3 ile üçüncü sırada yer almaktadır. Eğitim sisteminde yapılan değişiklikler ilerleyen süreçte başta ilköğretim olmak üzere bütün eğitim kategorilerindeki nüfusun artmasını sağlayacaktır. Dördüncü sırada yer alan lise ve dengi okul mezunlarının oranı % 10.1'dir. İlçede bitirilen eğitim düzeyleri cinsiyetler açısından değerlendirildiğinde; okuma-yazma bilmeyen, okuma-yazma bilen ancak bir okul bitirmeyen ve ilköğretim mezunu olan nüfus gruplarından kadınlar, ilköğretimden başlayıp doktora düzeyine olan kesimde ise erkeklerin üstün olduğu göze çarpmaktadır. Cinsiyetler arasındaki fark en fazla okuma-yazma bilen ancak bir okul bitirmeyen nüfusta, en az ise doktora mezunu olan grupta görülmektedir (Tablo 1.3, Şekil 1.1).

Gördes'te ilköğretimden yükseköğretime kadar hemen hemen bütün eğitim kurumları bulunmaktadır. İlçede 29 ilköğretim, 9 ortaokul, 5 lise ve 1 meslek yüksekokulu yer almaktadır. Bunlara ek olarak ilçede okulöncesi eğitimi kurumu olarak, ilköğretim bünyesinde olmayan ve 3-6 yaş arasındaki çocuklara yönelik 2 anaokulu bulunmaktadır. Bu grupta toplam 403 öğrenciye eğitim verilmektedir. Araştırma sahasında 5'i müstakil, 5'i birlikte eğitim verilen, 19'u ise birleştirilmiş sınıflı olmak üzere toplam 29 ilköğretim bulunmaktadır. Eğitim-öğretimin birleştirilmiş sınıflarda yapılmasında derslik ve öğretmen sayılarının yetersiz olması etkili olmuştur. İlkokul grubunda toplam 124 derslikte 1377 öğrenciye 109 öğretmen eğitim vermektedir (Gördes Kaymakamlığı İlçe Brifing Raporu 2017: 3-5) (Tablo 1.4).

Tablo 1.4. Gördes İlçesinde İlköğretim Kurumları ve Faaliyet Durumu (2016).

Okulun Adı	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Atatürk İlkokulu	9	8	98
Beğel İlkokulu	-	2	37
Beğenler İlkokulu	1	1	10
Beşeylül İlkokulu	14	17	255
Boyalı İlkokulu	2	1	20

Börez İlkokulu	2	2	19
Çiçekli İlkokulu	11	5	52
Çiğiller 75.Yıl İlkokulu	9	6	69
Dalkır İlkokulu	1	1	10
Deliçoban İlkokulu	4	1	10
Doğanpınar İlkokulu	1	1	9
Güneşli Atatürk İlkokulu	9	10	114
Güneşli Evciler İlkokulu	3	2	20
Kalemoğlu İlkokulu	2	2	26
Karayâğıcî İlkokulu	3	3	32
Kaşıkcı İlkokulu	2	1	17
Kayacık İlkokulu	9	4	51
Kıranköy İlkokulu	2	1	12
Kızıldam İlkokulu	1	1	12
Kobaklar İlkokulu	3	3	35
Köseler Şehit Er Sezai Özdemir İlkokulu	4	4	55
Mehmet Akif Ersoy İlkokulu	14	14	146
Oğulduruk Jandarma Er Ruşen Ulu İlkokulu	2	2	23
Salur İlkokulu	3	3	38
Seyhyayla İlkokulu	3	3	32
Şehit Makbule Hanım İlkokulu	8	6	86
Ulgar İlkokulu	1	1	14
Yakaköy İlkokulu	-	3	58
Yenitepeköy İlkokulu	1	1	17
Toplam	124	109	1377

Kaynak: Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü Verilerinden Derlenerek Hazırlanmıştır.

İlköğretim kademesi içerisinde en fazla öğrenci, öğretmen ve dersliğı olan okul Beş Eylül İlkokulu olup, bunu 14 öğretmen, 14 derslik ve 146 öğrenci ile Mehmet Akif Ersoy İlkokulu okulu izlemektedir (Tablo 1.4). İlçedeki köylerin yarısından fazlasında eğitim-öğretim taşınalı olarak devam etmektedir. Sahada

eğitim-öğretim faaliyetlerin taşınmalı olarak yürütülmesindeki nedenler gerek il ve ilçe milli eğitim müdürlüğünden edinilen bilgiler ile ilçede yapılan mülakatlar sonucunda tespit edilmiştir. Bunlar; Yerleşim yerinde ilgili türde eğitim kurumu bulunmaması veya bu kurumların kapalı olması, doğal afetler, salgın hastalıklar, vb. nedenlerle okul/kurumun kullanılmıyor olması, taşıma kapsamında olmayıp, yönetmeliğin 22. maddesine göre taşınması, göçler ve mevsimlik işçi hareketleri olmasıdır (Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü Verileri 2017). Araştırma sahasındaki 57 yerleşimde 434 erkek ve 431 kız olmak üzere toplam 865 öğrenci taşınmalı eğitime tabidir (Tablo 1.5).

Tablo 1.5. Taşınmalı Eğitime Tabi Köyler ve Taşındıkları İlköğretim Okulları (2016-2017).

Okulun Adı	Taşınan Köyler (Mahalleler)	Taşınan Öğrenci Sayısı		
		Erkek	Kız	Toplam
Mehmet Akif Ersoy İlkokulu	Akpınar, Kaşıkçı, Fundacık, Karayağcı, Kıymık, Yeşilyurt, Karakeçili, Pınarbaşı, Kuyucak Karapınar, Kürekçi, Kuşluk, Kıran, Gülpınar, Salur, Çatalarmut, Kızıldam, Kılcanlar, Oğulduruk, Kabakoz, Kalemoglu, Mustafa Zeybek, Cabar Damları, Osmanlar	165	184	349
Güneşli Atatürk İlkokulu	Benlieli, Kurtoğlu, Beğenler, Doğanpınar, Ulgar, Deliçoan, Köseler, Şeyhyayla, Dalkır, Kobaklar, Kelekuyusu	116	109	225
Çiçekli İlkokulu	Eskiciler, Sindel	15	19	34
Çiğiller 75. Yıl İlkokulu	Sarıaliler, Korubaşı, Dereçiftlik, Bayat, Balıklı, Balık	36	40	76
Kayacık İlkokulu	Karaağaç, Tüpüler	15	10	25
Yakaköy İlkokulu	Karayakup, Yeniköy, Yeni, Dalkara, Malkoca, Yenitepe, Şahinkaya, Boyalı	55	36	91
Begel Ortaokulu	Börez, Efendili, Dutluca, Malaz	32	33	65
Toplam		434	431	865

Kaynak: Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü.

İlçede toplam 14 ortaokul ve lise kurumu yer almaktadır. 2016-2017 döneminde bu kurumlarda 2919 öğrenci, 157 derslikte 246 öğretmen ile eğitim-öğretim faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kurumlar öğretmen, öğrenci ve derslik sayısı açısından değerlendirildiğinde; en fazla öğretmenin Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi ile Gördes Cumhuriyet Ortaokulunda, en fazla derslik ve öğrencinin ise Gördes Anadolu Lisesinde olduğu ortaya çıkmaktadır (Tablo 1.6). Sahada erkek nüfusun çeşitli nedenlerle azalması nedeniyle üstünlüğün kadın nüfusa ait olması, okur-yazar nüfustaki kadınların payını arttırmıştır. Süreç afaki durumlar söz konusu olmadığı takdirde kadınların lehine işlemeye devam edecektir. Gerek eğitim sisteminde yapılan yenilikler gerekse kamu-özel kurum ve kuruluşlarının başlattığı projeler kadınların eğitim kademelerinde daha fazla yer edinmesini sağlamıştır. İlçede her ne kadar bitirilen eğitim düzeyini ifade eden tablo ve grafiklerde genel itibariyle erkek nüfus fazla bir rakamsal değere sahip olsa da kadınların da erkeklere yakın değerlerde olması, ilçede kadın eğitime verilen önemin göstergesi olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 1.6. Gördes İlçesinde Ortaöğretim Kurumları ve Faaliyet Durumu (2016).

Okulun Adı	Öğretmen Sayısı	Derslik Sayısı	Öğrenci Sayısı
Beğel Ortaokulu	8	9	48
Çiçekli Ortaokulu	7	6	56
Çiğiller 75.Yıl Ortaokulu	7	-	60
Fatih Ortaokulu	32	21	411
Gördes Cumhuriyet Ortaokulu	33	22	383
Gördes İmam Hatip Ortaokulu	12	-	165
Güneşli Ortaokulu	18	12	279
Kayacık Ortaokulu	7	-	47
Yakaköy Ortaokulu	8	11	76
Gördes Anadolu İmam Hatip Lisesi	21	16	229
Gördes Anadolu Lisesi	32	24	414
Gördes İbn-i Sina Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi	22	12	360
Güneşli Anadolu Lisesi	6	6	53
Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi	33	18	338
Toplam	246	157	2919

Kaynak: Manisa İl Milli Eğitim Müdürlüğü.

Gördes ilçesinde Celal Bayar Üniversitesine bağlı 1 adet yükseköğretim kurumu bulunmaktadır. Meslek Yüksekokulu statüsünde olup 2 yıllık programların yer aldığı bu kurum, 25.01.1994 tarihinde kurulmuştur. 1994-1995 öğretim yılında Muhasebe Programında 24 öğrenci ile akademik hayata geçen yüksekokulda, 1997-1998 öğretim yılında Büro Yönetimi ve Sekreterlik Programı, 2011-2012 öğretim yılında Maliye Programı, 2014-2015 öğretim yılında Halkla İlişkiler Programı açılmıştır. Bunların yanında yüksekokulda sosyal güvenlik programı da açılmış olup, yakın zamanda öğrenci alımına başlanacaktır. Günümüz itibariyle tüm programlarında ikinci öğretim bulunan Yüksekokulda 985 öğrenci bulunmaktadır. Kurulduğu yıllarda farklı binalarda öğretim faaliyetlerine devam eden yüksekokul, 2008 yılından bu yana; Gördesli hayırseverlerin katkılarıyla yapılan yeni binasında öğretim faaliyetini sürdürmektedir (Gördes Kaymakamlığı 2017: 4-5) (Tablo 1.7).

Tablo 1.7. CBÜ, Gördes Meslek Yüksekokulu Bünyesindeki Programlar ve Öğrenci Sayıları (2016).

Bölümler	Programlar	Öğrenci Sayısı
Büro Yönetimi ve Sekreterlik	Büro Yönetimi ve Yönetici Asistanlığı	276
Muhasebe ve Vergi	Muhasebe ve Vergi Uygulamaları	168
Pazarlama ve Dış Ticaret	Pazarlama	10
	Halkla İlişkiler ve Tanıtım	206
Finans-Bankacılık ve Sigortacılık	Maliye	325
Hukuk	Sosyal Güvenlik (Aktif Değil)	-
Toplam		985

Kaynak: Gördes Kaymakamlığı İlçe Brifing Raporu (2017).

Çalışma sahası sınırları içerisindeki Meslek Yüksekokulunun ilçe için oldukça önemli bir kazanımdır. Kamu ve özel sektörün işgücü ihtiyacını karşılamaya yönelik bölümlere sahip olan okulda 12 akademik 18 idari personel görev yapmaktadır. Meslek yüksekokulu sayesinde Gördes'e gelen öğrenci ve memurlar ilçeye yalnızca iktisadi manada değil sosyo-kültürel açıdan da yarar sağlamaktadır.

Araştırma sahasında yükseköğrenim öğrencilerinin kalabileceği yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna bağlı yurtlar 2013-2014 akademik döneminde faaliyete geçmiştir. Yüksekokulun yanında yer alan yurdun kapasitesi 2014-2015 döneminde 327'ye, 2016-2017 döneminde 433'e yükseltilmiştir. 2016-2017 yılı itibariyle 87 erkek ve 279 kızın kaldığı yurdun doluluk oranı % 84.5'e ulaşmıştır. Meslek yüksekokulu bünyesindeki programların ikinci öğretimlerinin de aktif hale gelmesi, yeni bölüm/bölmelerin açılmasının planlanması yurt ihtiyacının artmasına ve mevcut durumun yetersiz kalmasına neden olmuştur (Tablo 1.8).

Tablo 1.8. Gördes İlçesinde Pansiyonlu Okullar ve Öğrenci Yurtlarının Öğrenci Kapasiteleri ve Doluluk Oranları (%) (2016-2017).

Pansiyonlu Okullar ve Yurtlar	Öğrenci Kapasitesi	Öğrenci Sayısı		
		Erkek	Kız	Toplam
Anadolu Lisesi	300	140	164	304
Metem	123	63	60	123
Anadolu Sağlık Meslek Lisesi	180	-	180	180
Anadolu İmam Hatip Lisesi	216	120	96	216
Kredi Yurtlar Kurumu Gördes Yurdu	433	87	279	366

Kaynak: Gördes Kaymakamlığı İlçe Brifingi (2017).

İlçede, Anadolu Lisesi, Mesleki ve Teknik Eğitim Merkezi, Anadolu Sağlık Meslek Lisesi ve Anadolu İmam Hatip Lisesi olmak üzere toplam 4 pansiyonlu okul bulunmaktadır. Pansiyonların toplam öğrenci kapasitesi 823 kişidir. Pansiyonlardan üçündeki doluluk oranı % 100, birinde ise bu değer % 1.3 oranında aşılmıştır.

Bireyin örgün eğitim sonrasındaki yaşantısında ve örgün eğitimden yararlanamayan bireylerin bu değişikliklerin gerektirdiği bilgi ve beceriyi edinebilmesi, örgün eğitim sonrası eğitimle olanaklıdır. Bu nedenle halk eğitiminin eğitim sistemi içerisindeki önemi artmıştır. Son yıllarda halk eğitimi, okuma-yazma bilmeyenleri okur-yazar yapmaya, mesleki ve teknik kurslarıyla istihdam alanı

oluşturmaya başlamıştır. Bu özelliklerin yanı sıra halk eğitimi kapsamında işletmelerin ihtiyacı olan ara elemanların yetiştirilmesine yönelik programlar da düzenlenmektedir (Türkoğlu-Uça 2011: 48-62).

Gördes halk eğitim merkezi 4/12/1976 tarihinde hizmet vermeye başlamıştır. Merkez, altı aya kadar İlk Öğretim Müdürlüğü bünyesinde faaliyetini sürdürmüştür. 1977 yılında Özel İdare Müdürlüğüne kullanmadığı Yıldız Sinemasında hizmet vermeye başlamıştır. 1982 yılında Belediyeye ait 100.yıl Pasajına taşınmıştır. 1982 yılından 1991 yılına kadar burada faaliyetlerine devam eden kurum, 1991-1992 yıllarında garaj yakınındaki belediye barakalarında geçici olarak hizmet vermiştir. 1992-1998 yılları arasında şu anki Öğretmenler Lokalinin bulunduğu yerde çalışmalarını sürdürmüştür. 1998 yılında mevcut binasının inşaatı tamamlanmış ve kurum bu yıl içerisinde şu anki yerine taşınmıştır (<http://gordeshem.meb.k12.tr> Erişim Tarihi: 07.04.2017).

Tablo 1.9. Halk Eğitimi ve ASO Müdürlüğü Bünyesinde Açılan Kurs ve Kursiyer Sayıları (2016-2017).

Kursun Tipi	Kurs Programının Adı	Açılan Kurs Sayısı	Kursiyer Sayısı
Genel	Aile Eğitimi Kurs Programı 3-6 Yaş	1	23
Genel	Anadolu ve Türk Kültürü	1	27
Mesleki ve Teknik	Arı Kovanı ve Bal Çıtası Yapımı	1	19
Genel	Atletizm	1	18
Genel	Avcı Eğitimi	1	21
Mesleki ve Teknik	Bilgisayar Kullanımı	3	82
Mesleki ve Teknik	Butik Çikolata Hazırlama	1	15
Mesleki ve Teknik	Canlı Çiçek Tanzimi	1	17
Mesleki ve Teknik	Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği	1	23
Mesleki ve Teknik	Dış/İç Cephe Kaplama ve Yalıtım	1	100
Mesleki ve Teknik	Drapaj Tekniği ile Kadın Gelinlik Dikimi	1	16
Mesleki ve Teknik	Ebru	1	15
Genel	Etkili ve Hızlı Okuma	1	22
Mesleki ve Teknik	Gıda ve Su Sektöründe Çalışanlar İçin Hijyen Eğitimi	2	152
Genel	Girişimcilik	1	27
Mesleki ve Teknik	Hasta Kabul İşlemleri	1	54
Mesleki ve Teknik	İğne Oyası	1	24
Genel	İlkyardım	1	22

Genel	İlkyardıı	1	22
Genel	İş Güvenliği ve İşçi Sağlığı	2	56
Genel	İş Hayatında İletişim	1	22
Mesleki ve Teknik	Kadın Model Uygulamalı Etek Dikimi	1	19
Mesleki ve Teknik	Kadın Üst Giysileri Dikimi	1	12
Mesleki ve Teknik	Katı Yakıtlı Kalorifer Ateşçisi	2	140
Mesleki ve Teknik	Keçe Aksesuarları Yapımı	1	13
Genel	Keman Eğitimi (Batı Müziđi)	1	38
Genel	Kur'an-ı Kerim (Elifba) Okuma	1	16
Mesleki ve Teknik	Küçük ve Büyükbaş Hayvan Kesimi	1	14
Mesleki ve Teknik	Makinede Dantel Sarma ve Piko Yapma	1	15
Genel	Merkezi Sistem Devlet Memurluđu Sınavlarına Hazırlık	1	16
Mesleki ve Teknik	Mis Sabun Üretimi	1	39
Mesleki ve Teknik	Mutfak Takımları Hazırlama	1	14
Genel	Ofis Programları Kullanımı	4	76
Genel	Okullar Hayat Olsun Projesi Etkinlikleri	1	14
Genel	Okuma-Yazma I. Kademe	1	15
Genel	Ortaöğretim Mezunlarına Yönelik Destekleyici Kurslar	2	32
Genel	Osmanlı Türkçesi İmlası	1	12
Mesleki ve Teknik	Pastacı Çırağı	1	19
Mesleki ve Teknik	Salon Takımları Dikimi	1	20
Mesleki ve Teknik	Sanayi Nakışı Desenleri Hazırlama	1	29
Genel	Satranç	2	43
Genel	Step-Aerobik	1	12
Mesleki ve Teknik	Stilist Eğitimi	1	27
Genel	Temel Bilgisayar Okur-Yazarlığı	2	108
Mesleki ve Teknik	Türk Bayrađı Dikimi	1	15
Genel	Türkiye Bağımlılıkla Mücadele Eğitimi	2	56
Mesleki ve Teknik	Yatak Odası Tekstili Hazırlama	1	35
Genel	Destekleme Yetiştirme Kursu (Üniversiteye Hazırlık Kursları)	1	20
Genel Toplam		60	1646

Kaynak: Halk Eğitimi ve ASO Müdürlüđu.

Gördes halk eğitim merkezinde okuma-yazma, bilgisayar kullanımı, lise ve üniversiteye hazırlık kurslarının yanında mesleki-teknik bilgi ve beceri kazandıran ve ustalık gerektiren kurslar da düzenlenmektedir. 2016-2017 yılı itibariyle toplam 60 kurs açılmış olup, bu kurslarda 1646 kursiyer eğitim görmüştür (Tablo 1.9). Düzenlenen kursların % 38.3'ü genel amaçlı, % 61.4'ü ise mesleki-teknik bilgi ve becerileri kazandırmaya yöneliktir.

SONUÇ

Gördes ilçesinde 2015-2016 yılı öğretim yılı itibariyle TÜİK tarafından tutulan istatistiklere göre 6 yaş ve üzerindeki nüfus kitlesinin % 97.2'sini okuma-yazma bilen nüfus oluşturmaktadır. Bu değerler, ilçedeki okuryazar oranının hem Ülkemiz hem de Manisa ilinden yüksek olduğunu göstermektedir. İlçede, cinsiyetler arasında okuryazar olan nüfus farkının düşük olması eğitimde fırsat eşitliğine önem verildiğini ortaya çıkarmaktadır. Sahada ilk, orta ve yükseköğretim düzeyinde eğitim kurumlarının yer alması ve eğitime verilen değerün gün geçtikçe artıyor olması hem ilçedeki okuryazar oranını arttıracakları kuşkusuzdur.

Milletlerin kalkınmalarında etkili olan unsurların başında sermaye, teknoloji, doğal kaynaklar ve nüfus gelmektedir. Bu öğeler birbirini tamamlamakta ve beşeriyetle beraber tam bir bütün oluşturmaktadırlar. Her açıdan gelişmiş bir toplum oluşturmanın temel esasının eğitime dayandığından hareketle Gördes İlçesinin Eğitim Coğrafyası konulu bu çalışma sınırlı bir alanı kapsamaktadır. Bu ve benzeri çalışmaların ülkemiz bütününe yayılması eğitim durumumuzun ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

ÇOBAN, Asım. (2013), “Amasya Nüfusunun Eğitim Durumu”. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 21 (1), s. 357-374.

DOĞANAY, Hayati (1994), *Türkiye Beşeri Coğrafyası*. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.

DOĞANAY, Hayati (2014). *Türkiye Beşeri Coğrafyası*, Ankara: Pegem Akademi.

ERHAN, Kübra (2013), *Gerede İlçesinin Coğrafyası*, (Basılmamış Doktora Tezi), Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

KODAY, Saliha (2005), “Gümüşhane İlinin Eğitim Coğrafyası”, *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 45-56.

Gördes Halk Eğitim Merkezi Müdürlüğü, <http://gordeshem.meb.k12.tr>, (Erişim Tarihi: 07.04.2017).

Gördes İlçe Brifingi, Gördes Kaymakamlığı, Gördes 2017, s. 1-16.

ŞAHİN, Vedat (2015), “Tekirdağ’ın Eğitim Coğrafyası Üzerine”. *Doğu Coğrafya Dergisi*, 20 (34), 43-60.

TANDOĞAN, Alaettin (1994), *Türkiye Nüfusu*. Trabzon: Eser Ofset Matbaacılık.

TAŞLIGİL, Nuran (1992), “Manisa İlinin Nüfus Gelişimi ve Özellikleri”. *19 Mayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 227-240.

TÜRKOĞLU, Adil - UÇA, Sanem (2011), Türkiye’de Halk Eğitimi: Tarihsel Gelişimi, Sorunları ve Çözüm Önerileri, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2 (2), s. 48-62.

CONABLE, Barber (1990), *World Development Report*, World Development Indicators, World Bank: Oxford University Press.

Pir Murat SİVRİ

SEFERBERLİĞİN İLANINDAN SARIKAMIŞ HAREKÂTI'NA KADARKİ GELİŞMELERDE HAFIZ HAKKI BEY

Ferdi AKBAŞ

GÖRDES İLÇESİNİN EĞİTİM COĞRAFYASI

Burak Muhammet GÖKLER

BELEN ABDURRAHMAN PAŞA TÜRBESİ VE MEZARLIĞI

Nagehan GÜLER

ÂŞTİYÂNÎ'YE GÖRE HÜLÂGÛ HÂN'IN SİYASETİNE KISA BİR BAKIŞ

İlker ÖNAL /Kadir BENDAŞ

SİNOPTİK ÇAĞDA GÖZETİMİN MORFOLOJİSİ:TAKİP EDİLMEK VE İNTERNET REKLAMCILIĞI

Yavuz KILIÇ / Gülsen HIRA

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ ATATÜRK KİTAPLIĞI OSMAN ERGİN YAZMALARİ OE_YZ_0119 NUMARAYA KAYITLI MECMÛ'ADAN HAREKETLE YÛNUS DÎVÂNINA İLAVE TEKLİFLER

Gözde KARAKAYA

PLATON'UN DEMOKRASİ ANLAYIŞINA UYGUN İNSAN FİGÜRÜ

Uğur KARCIOĞLU

TÜRK KÜLTÜRÜNDE ATIN ÖNEMİ VE ATA SPORLARIMIZDAN ATLI CİRİT OYUNU

Büşra COŞANAY

TASAVVUF DÜŞÜNCESİNDE SEYR U SÛLÛK ÜZERİNE BİR İNCELEME

Neslihan Aybike CEYLAN

KAMU HUKUKU (GENEL KAMU HUKUKU) SOSYAL VE EKONOMİK HAKLAR VE HAKLARIN BÜTÜNLÜĞÜ İLKESİ

Necmiye ÖZBEK ARSLAN

GELİBOLULU ÂLÎ'NİN MİHR Ü MÂH MESNEVİSİNİ JUNG'İN ARKETİPSEL SEMBOLİZM KURAMI AÇISINDAN OKUMA DENEMESİ

Hasan DEMİRCİ

24 TEMMUZ 1923 TARİHLİ LOZAN (LAUSANNE) BARIŞ ANDLAŞMASI'NIN TÜRK VE DÜNYA TARİHİ AÇISINDAN YERİ VE ÖNEMİ

Damlanur KÜÇÜKYILDIZ

TELİF HAKLARI ÜZERİNE HUKUKİ BİR İNCELEME: HALK KÜLTÜRÜ ÜRÜNLERİNDE TELİF HAKKI / KİTAP TANITIMI

ANASAY

anasaydergisi@hotmail.com

ISSN 2587-2001

9 772587 200005